

* Pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 36 K — h
pol leta 17 —
četrt 8 — 50
mesec 2 — 20

* Upravištvu prejemnik:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70

* Po pošiljanje na dom
70 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravištvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan izveniš-
tedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Stev. 247.

V Ljubljani, v ponedeljek, 27. oktobra 1902.

Letnik XXX.

Zmešnjava za zmešnjavo.

Z Murskega polja, 26. okt.

Niti štirinajst dni ni več do dneva, ko si bodo kmetске skupine na Štajarskem volile poslance za deželni zbor, a mi v Ljuto mereko ormožkem okraju še nimamo kandidata. Odkar pomnimo, se ni bilo take zmešnjave med nami kakor sedaj. Se predno je bil deželni zbor razpuščen, naznanjal je naš bivši deželni poslanec dr. Fr. Rosina, da ne prevzame več kandidature. Komaj pa je bil deželni zbor razpuščen, že so mu naša politična društva ponudila kandidaturu, katero je tudi prevzel. Potem je zaradi napadov v slovenskih listih, kakor sam pravi, zopet odklonil vsako izvolitev. Kakor smo izvedeli iz Vašega lista, so mu v »Slov. Narod« v nepodpisanih telegramih na novo ponudili kandidaturu. S kakim uspehom, ne vemo.

Ko je dr. Rosina drugič odklonil mandat, prinesla je »Domovina« izjavo za njega in za novega kandidata g. Ivana Hočevarja iz Središča. O tem kandidatu pri nas ni znano in zato tudi nobenega posebnega navdušenja ni. Sicer pa čujemo od Ljutomerčanov, da se bo ta kandidat tudi odpovedal, ker mu ni za deželni zbor.

Ako bi g. dr. Rosina kandidiral, imeli so nekateri nezadovoljni kmetje pripravljeno proti njemu posebnega kandidata v osebi g. Murske, tovarnarja s cementom. Toda kakor vidimo iz včerajšnje »Domovine« in današnje »Südsteirische Presse«, odklanja sedaj, ko dr. Rosina več ne kandidira, tudi g. Mursa kandidaturu za deželni zbor.

Naš okraj je torej sedaj brez kandidata, a deželne volitve so pred durmi. Kje naj sedaj najdemo kandidata? Naši kmetje so pač že vedeli imenovati še enega kandidata in že sedaj povprašujejo, zakaj ne kandidira v svojem rojstnem kraju. Njegovo ime sicer v nekaterih krogih ni priljubljeno, a pri naših kmetih in pri priprostem ljudstvu je izmed vseh kandidatov najbolj znano. To je g. Ant. Korošec, urednik v Mariboru. Kaj je z njim, ne vem, kajti ravno

njegov »Slov. Gospodar« in »Naš Dom« najbolj molčita o ljutomerskem - ormožkem okraju. Treba bo, da se g. Korošec določno izjavi, da vemo, ako njega ne dobimo, iti zopet dalje po kandidata.

Skraini čas je, da pridemo v našem okraju s kandidatom na svetlo. Sicer bo nazadnje zmešnjava res postala tako velika, da še prodre kandidat nemškutarjev, gospod Bracko. To pa se mora na vsak način zabraniti in se bo zabranilo, ako postavimo popularnega kandidata!

Galiciana.

Dunaj, 25. okt.

Dne 16. t. m. so radikalni rusinski posl. Romaneczuk in tovariši nujno predlagali: Poslanska zbornica naj sklene, da vlada preišče vzroke letošnje stavke poljskih delavcev v vzhodni Galiciji ter o tem poroča zbornici; nadalje naj vlada po posebni komisiji preiskuje postopanje galiških uradov, krivce kaznuje in potrebno ukrene, da se take zlorabe uradne oblasti ne ponavljajo.

V pismenem utemeljevanju predloga naglašala Romaneczuk, da so gospodarski in politični vzroki prouzročili delavsko stavko v 22 političnih okrajih. Oblastva so baje branila močnejše proti slabejšim, poljske grajščake proti rusinskim kmetom in delavcem.

Včeraj je Romaneczuk ustno v zbornici utemeljeval svoj predlog. Rekel je mej drugim: Dr. pl. Körber je svoj čas razposlal znano okrožnico na politične urade, ki je mej prebivalstvom vzbudila mnogo upanja. Toda v Galiciji je ostalo vse pri starem. Oblastva podpirajo veleposestnike, in to je prvi vzrok, da so poljski delavci ustavili delo v 500 občinah vzhodne Galicije. Poljski listi so, kakor trdi govornik, brezozirno pisali proti rusinskim kmetom in delavcem. Zahtevali so, da se stavka s silo zatre, agitatorji zapro, shodi prepovedo. Deputacija veleposestnikov je baje od ces. namestnika in min. predsednika zahtevala, naj se proglasi izjemno stanje in nagli sod. Ko je bila žetev končana, je tudi stavka nehala, a pričela so delovati sodišča. Zegovarjati se je

moralo 521 kmetov, ki so v preiskovalnem zaporu preležali 660 mesecev. Obsojenih je bilo 73 kmetov na 192 mesecev ječe, 335 na 189 mesecev zapora in 113 je bilo oproščenih. Delavci so ustavili delo na polju, ker jih grajščaki zatirajo in slabo plačujejo. V žločovelkem okraju imajo pašnike samo grajščaki. Najemnik teh pašnikov pa je od kmetov zahteval za maj in junij 400 kron najemnine. V neki občini morajo kmetje plačevati po 4 krajcarje od snopa lanu, ako ga hočejo položiti v vodo. Kmetje v sili nabirajo gobe v gozdih veleposestnikov. Ako gozdni čuvaj grofa Lanckorowskega zasači žensko pri nabiranju gob, ukaže jo sleči in tako gnati v vas. Govornik opisuje, kako orožniki in sodišča postopajo s kmeti. V husijetinskem okraju so baje v eni vasi prijeli 138 kmetov. Ker niso imeli dovolj verig in vrvi, obkolili so jih konjeniki ter podili k sodišču, akoravno je bilo več nedolžnih mej njimi. Vojaki so baje bili nastavljeni samo pri kmetih in ne pri grajščakih. Najgrše so postopali mažarski huzarji. Vse so pokradli, kar so dobili. Konečno govornik opozarja vlado na mogoče posledice, ako ljudstvo pritirajo do skrajnosti. Ako vlada ne odpravi teh neznosnih razmer, hočejo rusinski poslanci apelovati na javno mnenje Evrope.

Romaneczuk, kateremu so pritrjevali posebno socialni demokrati, je napravil utis, da ne pretirava mnogo in da so v istini v Galiciji še turške razmere, posebno pa mej rusinskim narodom.

Malo več domišljije pa je razvijal dr. Breiter, ki v marsičem prekaša socialne demokrate. On trdi, da nemirov niso vzrok politični ali narodni nagibi, marveč le gosposkarska beda mej rusinskim prebivalstvom. Govornik je navajal stvari, ki so skoraj neverjetne. Tako so delali turški pašer in age po Bosni in Hercegovini. Kmetje morajo baje celo vodo v potoku plačevati za perilo. Breiter tudi prav živo opisuje gališke ječe. Govornik konča: Vsa Evropa se je zanimala za Bure. Imejte torej usmiljenje in sočutje do sužnjev v Galiciji. Gospod Breiter nas ni prepričal, da je v

Galiciji tako, kakor je on opisaval tamošnje razmere. Gotovo pa v nobeni avstrijski kronovini omika ni tako zaostala, kakor ravno v Galiciji, koder so grajščaki še oblastni, kakor pri nas pred letom 1848.

Rusinski poslanec, član našega kluba, opisuje gališke razmere, oziroma vzroke zadnjih nemirov tako: Kmečki delavec ima v Galiciji tako nizko plačo, da se z njo ne more preživiti, ako nima vsak košček svoje zemlje. Skoraj vsi gozdi, pašniki in travniki so last poljskih grajščakov, da rusinski kmet v obče nima ne nastila, ne drv, ne paše. S čim naj se preživlja? Zato se jih na tisoče izseli vsako leto v Ameriko in druge kraje. V mnogih krajih so se tudi poljski kmetje pridružili rusinskim proti poljskim veleposestnikom.

V zadnjem času pa je to gosposkarsko gibanje dobilo tudi političen značaj. Rusinski kmet se je začel zavedati svoja narodnosti in čuti, da ga prezira poljska večina v gališkem deželnem zboru. Tudi rusinske kmete je jako razkačilo, ker so letos Poljski v deželnem zboru odklonili rusinsko zahtevo, da se v Stanislavu ustanovi rusinski gimnazij. Sicer pa se je stavka mirno končala in le po nekaterih krajih so bili večji izgredi, koder so agitatorji hujskali ljudstvo.

V torek bodo odgovarjali poljski poslanci. Seja bode gotovo živahna, ker pride do besede tudi socialni demokrat Daszynski, ki ima velik srd do grajščakov, v govoru pa mnogo žolča. Morda še v torek ta razprava o »galiških razmerah« ne bode končana.

Takoj nato se prične politična razprava, ki bode svetu odkrivala »avstrijske razmere«. Ako bode v sredo in četrtek ta razprava končana, bode prihodnja seja šele 6. novembra.

Nadvojvoda Fran Ferdinand odpovedal prestolonasledstvu?

Senzačno vest objavlja v svoji sobotni številki »N. Budap. Abendblatt« o prestolonasledniku Franu Ferdinandu. Ta list, ki je prvi javil vest o zopetni poroki prestolona-

LISTEK.

Nazori „današnjih“ emancipirank.

„O današnji ženi« je predavala sinoči v »Mestnem domu« znana slovenska pisateljica gdč. Zofka Kvedrova na povabilo »Splošnega slovenskega ženskega društva«. Predvsem moramo omeniti, da predavanje ni bilo „o današnji ženi“, kakor se je glasil tema, temveč bila je navadna polemika, kakoršnih čitamo mnogo v »Slov. Narodu«, na katerega stališče se je postavila sinoči tudi gdč. Zofka.

Gdč. Zofka, se li ne spominjate več, kako so sprejeli liberalni krogi, katerih ženam ste predavala včeraj, vašo prvo knjigo »Misterij žene«? — Podajmo tu nekaj misli iz njenega predavanja, da vidijo naši čitatelji, kake cvetke rodi liberalizem že v ženskih glavah.

Pričakovali smo, da se postavi gosposkična predavateljica na višje stališče. Pričakovali smo, da nam pové gdč. Zofka nekaj z duševnega in praktičnega stališča moderne žene. Toda dobra tretjina celega njenega včerajšnjega predavanja ni bilo drugega, ka-

kor neresnične trditve o samostanski vzgoji deklic in, nota bene! brce nekonsekvenci liberalnih očetov. Predavateljica nam je pripovedovala neresnične, v liberalnih listih dana dan se ponavljajoče trditve o vzgoji, katero uživajo deklice v samostanih. Kedo naših čitateljev se ne spominja, kaj vse je pisal in lagal »Slov. Narod« o uršulinkah v Škofji Loki? In prav te »Narodove« trditve je ponavljala včeraj gdč. Zofka točko za točko in pri tem vedno in vedno ponavljala »liberalni očetje, ne dajajte svojih hčera v samostane!«

Gdč. Zofka, živ dokaz, da vse, kar je pisal »Narod« o tej vzgoji, in vse, kar ste Vi ponavljali včeraj na svojem predavanju, ni resnično, je to, da liberalci še vedno pošiljajo svojo deco v samostane v vzgojo, kjer se goji sistematično »tercijalstvo«, kakor ste trdila Vi, in kjer se gojenke samo enkrat na leto kopljejo (!). Iz tega moramo torej sklepati, kakor že prej rečeno, da v samostanih ni tako strašno, kakor ste nam pripovedovala včeraj — ali pa, da liberalni očetje tako malo ljubijo in skrbijo za svoje hčere, da jih pustijo, da ginejo duševno in telesno (»Narodova« in Zofkina trditve) v »zaduhlih« sobanah samostana.

Boj proti samostanom na Francoskem

ne temelji v principu proti »hinavščini« samostanske vzgoje, temveč njega cilj je, da dobi država v roke vzgojo mladine in da naredi s tem sebi pokorne in svojim namenom godne državljane. Ker šola je v resnici vzgojevališče za čaka je v, ljudi. Ako pa ne plešejo ti ljudje tako kot se jim gode od zgoraj, proč s tako vzgojo; dobimo šolo v naše roke, da naredimo iz nje vgojevališče naših prepokornih sužnjev. To pot je nastopila prva toliko hvalisana »svobodna« Francija in sedaj vpijejo vsi naši liberalni časopisi: »Avstrija, sledi ji!«

Dalje je trdila gdč. Kvedrova, da so deklice, ki so uživale samostansko vzgojo, navadno slabe gospodinje, ki se ne brigajo za družega, kot za cerkev, ter uplivajo na svoje soproje (o groza!) da naj volijo in delajo v prid klerikalizmu. Ako bi bila to resnica, bi bilo na Kranjskem še manj liberalcev kot jih je dosedaj. Ako bi bila ta trditve resnična, bi izgubila liberalna stranka še tisto malo zaslombo, kot je ima dosedaj v trgovskih krogih v mestu in na deželi. Kajti saj ste ravno Vi gdč. Kvedrova trdila, da pošilja pretežna večina liberalcev (zlasti pa trgovci po deželi) svoje hčere v samostane v vzgojo. In to je tudi resnica, kakor tudi dejstvo, da je mnogo Vaših včerajšnjih

poslušalk in mnogo Vaših čitateljic, ki bodo čitale Vaše včerajšnje predavanje (objavite ga že kjerkoli, ako ga sploh objavite) vživale prav tisto vzgojo, kot ste jo Vi in proti kateri ste včeraj tako odločno — uspešno, smo za trdno prepričani, da ne — nastopila. Ako bode katera izmed njih protestirala, dvomimo.

Dalje leže gdč. predavateljici posebno na sru uspešno procvitajoče Marijine bratovščine, katere so se začele vstanjavljati po deželi med žensko in moško mladino. — »Proti tem se mora že enkrat odločno nastopiti«, zahteva gdč. Zofka. Ona priporoča celo, da se naj sestavi statistika teh bratovščin kakor tudi statistika o ljudeh, ki so — versko poblašneli. Statistika o slednjih, mislimo, bode izkazovala zelo neznanost število, o prvih pa, hvala Bogu, toliko, da bode pogum izgubila gdč. Zofka nastopiti proti njim. — Gdč. Kvedrova, zakaj se tako zelo bojite teh bratovščin? Proučite jih in spoznali bode, da se v njih ne obošajo samo svetinjske krog vratur, temveč da se vzgaja v njih mladina ne samo moralno, temveč tudi praktično in udje se navajajo k varčevanju. In kaj je že storilo praktičnega društvo, v katerem ste včeraj predavali? Malo!

slednika vdove Štefanije ter potem o poroki prestolonaslednikov, pripoveduje strmečemu svetu, da se je nadvojvoda Fran Ferdinand odpovedal prestolonasledstvu v korist svojemu nečaku nadvojvodi Karolu Francu Jožefu. Nadvojvoda Fran Ferdinand je glasom tega lista že davno sklenil odpoved, a je o tem obvestil cesarja še le pred nekaj dnevi. V zvezi s tem sklepom je neki tudi to, da se nadvojvoda vedno bolj umika nazaj v rodbinsko življenje. — Koliko je resnice na tej vesti, za katere odgovornost moramo že prepustiti imenovnemu budimpeštanskemu listu, seveda nihče ne ve. Bržkone je to samo vroča želja gotovih židovsko-liberalnih krogov, ki jih silno boli naklonjenost prestolonaslednikova katoliškim društvom in zavdom.

Gosposka zbornica nesklepčna.

V soboto popoldne, kot smo omenili, se je vršila prvotno na 12. uro določena prva seja gosposke zbornice v tem zasedanju. Na dnevnem redu je bila edina točka: razprava o premenjenih določbah zakona o terminski kupčiji na borzi. Po rešitvi nekaterih formalnosti je podal princ Ferdinand Lobkovic poročilo o premembah zakona, ki jih je izvršila posebna komisija v zadnjem zasedanju. Govornik je izražal nado, da bo z novim zakonom ustrezno že davni želji avstrijskih agrarnih strank. Za njim je približno enake misli izražal poljedelski minister, baron Mauthner je pa želel zagotoviti, da se terminska kupčija odpravi tudi na budimpeštanski borzi, ker dotlej poljedelstvu ni mnogo pomagano. V sedanjih razmerah se bo osredotočila vsled zakona vsa kupčija v Budimpešti. Vlada naj bi pri nagodbenih pogajanjih v tem oziru storila svojo dolžnost. Grof Karol Auersperg ugovarja mnenju, češ da se bodo vsled prepovedi terminske kupčije zvišale cene žitu. V ostalem želi govornik, naj bi načrt obveljal v smislu, kakor ga je odobrila poslanska zbornica. Po sklepnih besedah poročevalcev, ki je zagovarjal izpremembe v komisiji ter rekel, da bodo po uveljavljanju zakona za totransko polovico tudi Ogri prej ali slej sklenili enak zakon. Pri glasovanju je bilo prvih enajst paragrafov sprejetih v smislu predloga komisije, istotako tudi ostali paragrafi do 25. razun 12., 17. in 18., pri katerih so obveljale izpremembe prof. Lammascha, vsled katerih se načrt bolj prilagaja sklepu posl. zbornice.

Pri glasovanju o § 25 pa se je pokazalo nekaj doslej v gosposki zbornici nenavadnega. Ta paragraf je prvotno določal, da stopi zakon v veljavo dva meseca po objavljenju; komisija gosposke zbornice je pa raztegnila to dobo na tri mesece. Grof Kottulinsky je z ozirom na to, da ne kaže zamuditi pomladanskega termina, predlagal zopet dvamesečno dobo. Pri glasovanju o tem predlogu se je pa pokazalo, da je zbornica — nesklepčna. Pri drugem imenskem glasovanju — redka prikazen v gosposki zbornici — se je nam-

Kar se tiče višje deklishe šole v Ljubljani, nam je povedala gdč. Kvedrova, da je namenjena ista samo hčeram iz premožnejših rodbin. Res je in tudi žalostno!

Skratka gdč. Zofka Kvedrova je bila sinoči zelo praktična in tudi zelo, zelo liberalna po »Narodovem« receptu. Mi želimo, da naj bode današnja žena omikana žena, vrla gospodinja in predvsem dobra mati, ki naj vzgaja svojo deco ne samo telesno temveč tudi duševno, predvsem pa Bogu, narodu in značajnemu življenju in s tem sebi v ponos! Tega pa ne bode dosegla s tem, da bode manj »klerikalna«, temveč, da se bode zavedala, da je žena, soproga in mati; da se bode zavedala, da ni njeno življenje brez cilja, da ne živi samo svojim toaletam, temveč da ima sveto dolžnosti — dolžnosti proti Bogu in narodu!

Umorite v ženi religiozni čut; omamite ga, ker umoriti se ne da, in videli bode, da ste vzeli ženi najsvetejše, da ste ustavili živi vir, iz katerega je prilivala in krepčala cvetke v vrtu, v katerega je poklicana kot mati; cvetke, ki so srca njene dece. Vzemite to ženi in dobili boste ženo z moralno — Zofko Kvedrovo.

reč pokazalo, da je bilo mesto potrebnih 40 prisotnih le 34 članov. Predsednik je moral vledati ob 8. uri zaključiti sejo ter je odločil prihodnjo na 5. novembra, v kateri se reši ostali paragraf. Ker bo tu sprejeti načrt v marsičem različen od načrta, kakoršnega je sklenila poslanska zbornica, bo moral seveda zopet romati nazaj. Stvar se bo torej še nekaj časa zavlekla, čemur so pa seveda v prvi vrsti krivi gotovi prijatelji ljudstva. Že odločitev seje na 3 uro je bila usodna; gotovi krogi so pač računali na odsotnost potrebnega števila članov.

Deželnozborske volitve na Nižjeavstrijskem.

Jutri se vrši na Nižjeavstrijskem prvi veliki volivni boj za dež. zbor. Volitve so direktne. Volili bodo jutri volivci kmečke skupine 21 poslancev, ki so bili doslej razun šestih sami kršč. socialci. Kršč.-soc. stranka je seve postavila kandidate v vseh okrajih in ima obilno nade, da si pribori v tej skupini še več novih mandatov. Zanimiv bo predvsem boj v okraju Amstetten, kjer kandidirajo kršč. soc. Stöcklerja proti bivšemu poslancu lastne stranke Sengstbratlu, ki so ga pa odalovili in kandidira sedaj kot divjak. Nemški nacionalci so postavili protikandidate v okrajih Baden, Feldsberg, Florisdorf, Horn, Mistelbach, Neunkirchen, Pöggstall, St. Hippolit, Waidhofen, Dunajsko Novomesto in Zwettl, torej 11; vsenemci nastopajo z lastnimi kandidati v Korneuburgu, Kremsu in Waidhofnu ob T., torej s tremi liberalci z enim v Herzogenburgu, v treh nastopajo divjaki, v dveh kršč. soc. stranka nima protikandidata, v Mödlingu pa poskuša svojo srečo zopet soc. demokrat Pernerstorfer, ki je zadnjič podlegel sedanjemu kandidatu Kernu. Tudi v drugih treh okrajih so soc. demokrati postavili svoje kandidate, ki pa seveda niti ne pridejo v poštev. Značilno je, da kandidirajo nem. nacionalci v Pöggstallu nekega Lumpa. — Od vseh 74 mandatov v deželnem zboru so jih imeli kršč. soc. 34, namreč 15 kmečkih, 13 dunajskih in 6 v ostali mestni skupini.

Nov angleški poraz v Afriki.

Kramarski Angleži v Afriki nimajo sreče. V deželi Somalijev so bili nedavno zopet poraženi. Polkovnik Swayne je imel okoli 2000 vojakov domačinov, katere so vodili angleški častniki. S tem je hotel iznova poskusiti lani ponesrečeni naskok na »blaznega Mullahu«, kakor nazivljejo naslednika Mahdija. Lord Lansdowne je dosegel pri italijanski vladi, da je smela mala vojska polkovnika Swayneja skozi ital. ozemlje proti Mallahu. Koncem maja je zapustil Swayne z 2000 možmi, nekaterimi topovi in kamelami Berbero in marširal proti Burau in Bohotlu, proti jugovshodu. Nato je korakal dalje proti Mudugu, kjer se je vršil 6. oktobra pravičen boj z Mahdijevo. Angleži so izgubili 4 častnike, 150 mož, par topov in več kamel. Swayne je bežal z ostanki nazaj proti Bohotlu in Borau. Trpel je veliko lakoto in žejo. V puščavi mu je poginilo že mnogo vojakov. Vrnil se ni v Berbero, a že danes je gotovo, da se reši le z majhnim delom vojakov. Angleška vlada je poslala Swaynu afričanskih in indijskih čet na pomoč, ki pa pridejo prekasno. Bržčas bodo otvorili 3. ekspedicijo proti Mallahu. V Afriki torej Anglija nima nikjer posebne sreče. Boj proti Mullahu traja že 2 leti, a niti pomoč neguša abesinskega ni pomagala Angležem.

Kriza v Franciji.

Poročali smo že o navstalem nesporazumu mej štirimi francoskimi ministri radi odprave nekaterih privilegijev kmečkih proizvajalcev žganih pijač. Če se izvede načrt finančnega ministra Rouviera, pravijo ostali trije ministri, izgubimo vso naklonjenost pri svojih kmečkih volivcih in s tem tudi poslaniški mandat. Razpor je torej hud, ker finančni minister ne odneha prej od svoje zahteve, dokler ne dobi drugega vira dohodkov. Nekateri nacionalistiški krogi se že vesele tega razdora in pričakujejo od njega najboljšega. Toda ta up je bržkone prezgoden. Bratci se bodo takoj zopet objeli, ko se škofje oglase, da se ne strašijo nikake obsodbe ter da bodo v zadevi znane okrožnice apelirali na državni svet.

Iz brzojavk.

Vojna predloga o rezervnikih in nemški nacionalci. V št. Hipolitu je v soboto izjavil poslanec Völkl, da bo nemška ljudska stranka brezpogojno odklonila nove zahteve vojne uprave. — Jezikovni okvirni zakon. Konservativno veleposestvo ter Poljaki se trudijo, da predloži vlada okvirni zakon za rešitev narodnostnega vprašanja, čegar podrobnosti naj bi določili deželni zbori. — Angleška kraljeva dvojica je imela v soboto opoldne slavnostni obhod po Londonu, ki je izostal radi kraljeve bolezni povodom kronanja. Burski generali so bili prisotni. Slavnosti se je udeležilo večinoma le naročeno vojaštvo. — Buri se prostovoljno vračajo v koncentracijske tabor. Iz Johannesburga javljajo, da vlada mej Buri velika nezadovoljnost, ker Angleži niso ostali mož beseda. Mnogi se vračajo nazaj v ujetniška taborišča, ker bi sicer baje morali umreti lakote. — Avstrijskim poslanikom v Bruslju bo imenovan dosedanji poslanik v Draždanih grof Clary. — Afera poslance Dyka. Izvršni odbor mladoškega kluba je naročil poslancu Dyku, naj toži urednika na Dunaju izhajajočega »Slovana« in tako izkuša oprati madež. — Kallay zopet odstopa. Zadarski »Narodni list« javlja, da odstopi minister Kallay. Nasledoval mu bo bivši minister in sedanji poslanec Hieronymi. — Prihodnji grški ministri. Predsednik bo bržkone iz Carigrada došli bivši poslanik princ Maurocordato, ki je nastopil sedaj kot kandidat in je obče priljubljen. — Nove zahteve francoskih framonov. Francoski frasoni so zahtevali v avdienci od Combessa, naj predloži načrte o odpravi prisega pred sodiščem ter o monopoli-ziranju pogrebov.

Deželnozborske volitve na Štajerskem.

Kandidat za ljutomerski-ormoški-gornjeradgonski okraj.

Iz ormoškega okraja.

Volivni boj se je že začel. Kakor nam poroča »Slov. Gospodar«, prodirajo pri volitvi volivnih mož skoraj na vsej črti katol.-narodni močje. »Štajercu« in njegovim pristajem, ki so si že postavili za vse kmetске skupine svoje »kmetске« kandidate, bo ta veseli pojav gotovo izsilil marsikatero bridko solzo in pomilovanja vreden zdihljaj, češ, naš trud je zastoj, veselo upanje nam že plava po vodi.

A tudi naša katoliško-naredna stranka v našem ljutomerskem ormoškem-gornjeradgonskem okraju se ne more zmaga pri volitvi volivnih mož posebno veseliti. Volivne močje že sicer ima in si jih bo še pridobila, a kje je kandidat? Gospod dr. Rosina se je odpovedal. Zadnji čas prihajajo na površje imena drugih kandidatov, kakor gosp. Ivan Kočevar v Središču in Josip Mursa v Ljutomeru. Toda, kakor je videti, delajo tisti, ki spravljajo ta dva kandidata v javnost, zopet račun brez krčmarja. Iz zasebnih poročil nam je namreč znano, da oba odklanjata kandidaturu. Zakaj ravno, sicer ne vemo, pa to vemo, da sta prepričana, kakšna velika odgovornost čaka v današnjih razmerah ljudskega zastopnika.

Mi slovenski Štajerci itak imamo le malo poslancev, pa vsaj ti naj bodo pravi korenjaki od pete do glave, da ne bodo Nemcem v zasme, kadar se pokažejo v deželni zbornici. Ubogega kmeta že itak povsod radi prezirajo, ali naj torej take kmete, kakor so Peter Zadravc, Kresnik itd. v Gradcu pošljamo. Ne, nikdar! Zato pa, dragi rojaki iz ormoškega, ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja, odločimo se za drugega kandidata. In ta kandidat za naš volivni okraj naj bo g. Anton Korošec, bivši učni prefekt v semenišču v Mariboru. Prepričani smo, da se ta gospod ne bo branil prevzeti mandata; saj je do zdaj vedno zastopal z besedo in peresom naše kmetске koristi; kot našemu poslancu pa se mu nudi še lepša prilika, delati za narod. Morda se kdo najde, ki bo izražal pomisleke zoper to kandidaturu, češ, duhovnik je itd. Da, res je duhovnik, a tudi kot tak more najvšepejše delovati za nas in nas zastopati. Saj je naše gore list, izšel je iz kmetске hiše; živi takorekoč tudi med nami kmeti ter pozna naše gorje in naše potrebe. Potem je tudi neodvisen, tako da bo mogel svoje volivce krepko zastopati, ne da bi se mu bilo treba ozirati na levo ali na desno. Gospoda Ant. Pad. Korošca postavimo torej za kandidata za naš volivni okraj, odločimo se, njemu

dati svoje glasove, ako je pripravljen sprejeti volitev.

Gospoda Antona Korošca pa pozivljajmo, naj se kar najhitreje odzove, ali je pripravljen sprejeti mandat ali ne, sicer bomo morali še dalje tirati politiko slepih miši v posmeh in škodoželjno veselje naših nasprotnikov.

Volivec ormoškega okraja.

V mariborskem volivnem okraju.

Iz Jarenine se nam piše: V petek dne 24. oktobra vršile so se pri nas volitve, katere so zelo ugodno izpadle za Slovence. Mirnim potom izvolili smo značajne narodnjake, ki bodo neustrašeno dali glasove za gg. Robiča in Roškarja. V dveh občinah smo propadli, dasi so »naši« prišli v lepem številu na volišče. Mislili smo, da je nemogoče zmagati nasprotnika v občinah Kaniža in Poliško, in res, le dva glasa sta nam prevzela izvolitev naših dveh vrlo nam ljubljanih mož. Živi dokaz na črnogorski skali, da v prihodnje i tu zmagonosno pozdravimo naše poslance. Le oprežno in modro, in zmaga je naša! V treh občinah — Jarenina, Pesnica in Vukovsko — smo brez nekdanjega vpitja prodli čisto mirno in izvolili gg.: Anton Šparl, Franc Stancar, Josip Polančič, Alojzij Herič in Leopold Zupančič. Vsi peteri so pravi Slovenci, zanesljivi rojaki-korenjaki.

Volitve volivnih mož v šentiljski župniji

so izpale za Slovence ugodno. V vseh petih občinah te občine so izvoljeni slovenski volivni močje. Nemškutarji so pogoreli. Slava!

Od bohinskega predora.

Iz Boh. Bistrice, 24. okt.

Pri gradnji predora so nastavljeni skoraj samo italijanski delavci, le mal oddelek je Macedoncev, domačinov se pa tam ne najde dvajsetina. Podjetnik je iz Italije in že samo ob sebi je umevno, da protežira svoj narod. Vsa najbolja in najlepša dela imajo v rokah Italijani. Vendar bi se dalo to morda nekoliko predrugačiti, ako bi se domačini skupaj vzeli in stvar na pravem mestu objavili. Železnico bode vendar plačala Avstrija in seveda mora zraven prispevati tudi Kranjska. To pač ni v smislu domačinov, da tuj narod, kateri ne da obrtnikom pravi ni zaslužiti, ali samo toliko, kar rabi za vsakdanjo polento, ves denar v Italijo razpošlje. Italijani pa v Bohinju tudi vse dražijo. Ker je toliko tujecev, je tudi zmanjkalo stanovanj, katera so postala zelo draga. Tu se ne najde privatno stanovanje z eno samo posteljo za manj kakor mesečno za 20 K, taka draginja je komaj po velikih mestih. Umestno bi bilo vendar, da bi bili v prvi vrsti domačini v delu in ako teh primanjkuje, potem naj bi se nastavili tujci. Ravno tako je pri oddaji vožnje. Domači vozniki niso dobili prevažanja kamenja za isto ceno, kakor ga je oddal podjetnik židom iz Ogrske, in zdaj vozi domačin, ali židje imajo procenta. Domačini žele, da bi vlada nekoliko posegla med razmere, kajti, ako bi se v Italiji tako delo gradilo, gotovo ne bi nas Avstrijevec tam toliko protežirali, kakor se pri nas Italijani. Želeli je, da bi vlada za to poskrbela, da imajo domačini v svojem kraju prednost pri delu. Kakor nam je znano, je bilo to pri oddaji del že določeno, ali podjetniki se tega ne držijo. O tem se je sicer govorilo že v državnem zboru, a kakor se vidi, je treba zopet povdarjati.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. oktobra.

Osebnosti. Pravni praktikant pri

dež. sodišču v Ljubljani, g. Mih. Vehovar je imenovan avskultantom. — Deželnovladni konceptni praktikant g. R. Svetek v Radovljici je prideljen okr. glavarstvu v Litiji. — Kot začasna učiteljica je na Kor. Beli nameščena absol. učit. kandidatka gdčn. Antonija Rakovec. — V stalni pokoj je stopil stotnik I. razr. gosp. Mih. Skočir.

Promocija. Jutri, kot smo že omenili,

bo promoviran gospod Janko Debelak, c. kr. poštni oficijal in konceptni uradnik v Gradcu, doktorjem prava na graškem vseučilišču. Debelak je služboval pred šestimi ali sedmimi leti tudi v Ljubljani kot poštni uradnik, napravil kot tak maturo in se vpisal kot jurist na dunajskem vseučilišču. Odlikoval se je vedno po izvanrednej pridnosti in kremeniti, vzorni značajnosti. Novi doktor je vrl Slovenec.

Poročil se bo v četrtek g. Fr. Wokač,

veletržec v Novem mestu, z gdčno Marico Ogrinc v Grahovem.

Umrli je v Gorici hišni posestnik in

lastnik tiskarne g. dr. Edvard Seitz

v 72 letu svoje dobe. — V Studenskih pri Mariboru je umrl poštar in trgovec g. Ivan Kandolin. — V Renčah je umrl sin bivšega župana g. Viktor Žnidarčič. — V Brumi je umrl g. Italo Venuti, medicinec, sin goriškega župana.

Liberalna »farba«. »Naša stranka ne napravi nobenega shoda, saj nas naše delo priporoča«, klicala je še pred kratkim idrijska »Jednakopravnost«, ki je s tem farbala zunanji svet, kako priljubljena da je. Za nedeljo 26. oktobra so pa liberalci v Idriji po § 2. sklicali shod volivcev, najbrže v namen, da po domače nekoliko »pofarbajo«. Seveda »Jednakopravnost« tega shoda ni naznanila.

Pomanjkanje učiteljev. Za razpisano učiteljsko službo na enorazrednici na Vojskem se ni oglasil noben prosilec.

S Triglavu. Dunajčan g. Petermichel je plezal s svojo gospo na Triglav. Prekoračil je že sedlo med Malim in Velikim Triglavom ter že stopal više proti vrhu. Tu se mu odtrga nahrbtnik ter se valja proti Bohinjski strani po navpični strmini, a obstane na globokem snežišču. V nahrbtniku je imel ves provijant in 200 K denarja. Žalesten se vrne v kočo na Kredarico, kjer so se ravno mudili nekateri člani Slov. plan. društva in vodnik Fr. Urbas. Vrli vodnik se takoj ponudi, da gre iskat nahrtnik. Odpravi se na Mali Triglav in dospe brzo po nevarni steni na snežišče ter se povrne v dveh urah nazaj v kočo z nahrtnikom. Dunajski turist takoj pogleda za denarnico ter najde vse v redu. Razbile so se seveda nekatere stvari, a denar je bil rešen. Gosp. Petermichel je radostno nagradil vrlega vodnika ter ni mogel prehoviti poštenosti naših vodnikov. Pripovedovali so mu, da to ni nič izrednega, ker poštenost je pri nas doma. Da bi ostalo tako tudi v bodoče! Taki slučaji so v čast našim pogumnim in poštenim vodnikom.

Javnega predavanja v Vodmatu, ki je je priredilo včeraj »Bralno društvo v Vodmatu«, udeležilo se je obilno občinstva. Predaval je gospod dr. Josip Jerše. Zanimivo je bilo njegovo predavanje, samo žal, da je imel gospod predavatelj malo časa na razpolago ter da je moral radi pozne ure nadaljevanje prekiniti za prihodnjic. Nadaljeval bo gospod predavatelj zanimivo predavanje v nedeljo dne 9. novembra. Predsednik društva g. Klun se zahvaljuje g. predavatelju za blagonaklonjenost do društva z željo, naj bi g. predavatelj rade volje večkrat prihitel v to društvo s svojimi zanimivimi predavanji, katera bo navzoče ljudstvo rade volje poslušalo. Konečno naznanja g. predsednik društva navzočim veselo vest, da dne 1. novembra, na praznik vseh svetnikov poseti z obiskom prevzvišeni vladika knezoškof ljubljanski in da bo istodobno blagoslovil nove hiše, katere je zgradilo »Slov. delavsko stavbeno društvo« svojim članom.

Čehi za slovenske planine. Česka podružnica je zgradila letos pot na Vernikov Grintovec in na novo pot z Jezerskega skozi Zgornjo Kočno k češki koči, razen tega od češke koče stezo na Mala Vratca. Končno je pričela graditi pot od Turskega žleba v Mrzli dol, s katero se skrajša pot za celo uro, ne da bi hodil kaj nižje.

Na Grmadi so včeraj odprli zavetišče »Slov. planin. društva« ob navzočnosti nad 70 oseb. 50 gostov je bilo iz Ljubljane. Govorila sta profesor Orožen in dr. Tomlinšek. Slovenske pesmi so poveljevale slavnost.

Iz marenberškega okraja se nam piše: V štev. 21. se ptujski »Štajero« zaletava v marenberško posojilnico, ki je bila izključena iz »zaveze slov. posojilnic s sedežem v Celju«. To pa za marenberško posojilnico ni nikakoli škoda, ker je zdaj sprejeta v »Gospodarsko zvezo« na Kranjskem, ki se jej bo gotovo izkazala, kakor skrbna mati. Duhovniki marenberškega okraja, ki imajo po sporočilu »Štajera«, posojilnico v rokah, niso ljudi opeharili, kakor si domišljuje »Štajerc«, ampak so se le potrudili, da Slovencem v marenberškem okraju ohranijo edino trgovino, ki je v rokah kršč. Slovence, da ne bodo prebivalci tega okraja prisiljeni svoje potrebščine si naročavati pri nasprotnikih.

Stavka Lloydovih kurjačev v Trstu končana. V soboto popoldne ob 2. uri so imeli stavkujoči kurjači in matrozi shod, na katerem so sprejeli izdano razsodbo predsednika pomorskega oblastva in sklenili, da grado takoj na delo.

V Barkovljah je bil včeraj shod podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti. Sklenilo se je odpreti slovenski otroški vrtec na Greti.

Rasovicheva demisija je bila komedija. Na županovo prošnjo je izjavil, da se povrne na mesto družega podpredsednika v trž. obč. svetu.

Ogenj v Prvačini. V noči od četrtega na petek nastal je v Prvačini ogenj. Gorela je hiša g. Zorna štev. 115. Prihiteli so na pomoč tudi ognjegaoci iz Gorice. Hiša in senik pogorela sta popolnoma. Začelo je goriti tudi na sosednji hiši št. 116. Ta slednja hiša je zavarovana. Ni pa bila zavarovana hiša g. Zorna. Pri gašenju bila sta dva goriška ognjegaoca poškodovana.

V graškem občinskem svetu so soc. demokratje predložili predlog o volivni reformi.

Napad na učitelja. Z Goriškega se poroča, da so na cesti neznani lopovi napadli učitelja g. Briča pri Dol. Lokovem. Oropali so mu 16 kron, na to pa pobegnili.

Ljubljanske novice.

Konj mej urami Anton Humer, hlapec v Kolodvorskih ulicah št. 22, je danes popoldne na dvorišču nakladal prazne sode. Naenkrat se je konj splasil in je ušel z vozom na ulico ter dirjal proti sv. Petra cesti, kjer se je zaletel z vozom v razstavno okno urarja Ivana Somniza in je ubil Ure, ki so bile v oknu, so popadale na tla in se razbile. Ivan Somnitz ima škodo nad 400 K. Konj je padel v vežo in se na sprednjih nogah pobil.

Čudna reklama. V kratkem otvori gosp. Kanc svojo parno pekarno. Da napravi reklamo, so v soboto pred tobačno tovarno njegovi uslužbenci delavkam brezplačno delili hlebe kruha.

Tovarna za lep nikakor še ni prodana, kakor se je govorilo, pač pa se vrše pogajanja z nekim kartelom, a dotične pogodbe še niso sklenili. Da bi se delo ustavilo za sedaj torej še ni govora. Tovarna bo prodana kartelu za 1.200.000 kron, sedanji lastniki pa ostanejo člani kartela, ki se osnuje v Avstriji za tovarne za lep.

Hudo se je godilo včeraj mestnemu delavcu Antonu Ekmayerju. V novi Urbančevi hiši na sv. Petra cesti je bil padel v strnišče in je do glave tical v blatu. Vpil in klical je na pomoč, dokler se ga je usmilil policaj in mu prinesel lestev, da je prišel iz blata. Ko pa je šel domov, so se ga ljudje pridno izogibali.

Aretiran je bil delavec Janez Kos iz Laz, ker je prodajal po mestu ukradene jerebice.

Tepež mej vojaki. V Jelenčevi gostilni na Stari poti so se danes ponoči vojaki 17 pešpolka in 27. brambovskega pešpolka med seboj sprli, se stekli in je bil deseti Ivan Kavčič na glavi ranjen. Prepeljali so ga v vojaško bolnico.

Na južnem kolodvoru so bile v teku zadnje tedna najdene sledeče reči: 1 dežnik, 1 kolesarska svetilka, 1 kronca in več ovratnikov. — V Lattermanovem drevoredu je zgubila neka gospodična rujavo boo. — V mestu je bil zgubljen zlat prstan. — Od gledališča do Dunajske ceste je zgubila neka igralka srebrno zapestnico.

Veseli pomočniki. Anton Jabovec, Ivan Lunko in Franc Glasič, vsi peki na Dunajski cesti št. 52, vkradli so v soboto okoli 60 litrov mošta gostilničarici Ivani Podobnikovi v isti hiši in ga deloma popili deloma v pijanosti razlili. Podobnikova je bila sode z moštom pustila do večera na dvorišču. Na prigovarjanje pomočnikov je Jabovec šel in natočil vse posode, kolikor jih je mogel dobiti, mošta, katerega so potem skupaj pili, da so se vsi opijanili. Lunko in Glasič sta bila aretirana.

Hud kadilec. Anton Glavič, delavec na Radeckega cesti št. 9, je prišel včeraj zjutraj v hlev hlapca Franca Zakrajška v Bohoričevih ulicah št. 27 in je hotel od hlapca imeti cigareto. Ker je ni dobil in zabavljaj, ga je Zakrajšek z vilami udaril po glavi.

Oproščen je bil danes pred tukajšnjim sodiščem gostilničar g. Koman, o katerem smo poročali, da je v Lattermannovem drevoredu streljal na nekega hudega psa, a pri tem obstrelil dva hlapca. Sodišče ga je oprostilo, ker je ravnal v silobranu.

Vlak povozil. Mešanec, ki prihaja ob pol 10. po noči v Ljubljano, je včeraj na litijaki postaji povozil nekega Alojzija Kepo iz Save. Mož je imel vozni listek do Save in je menda zaspal ali pa pozabil izstopiti

na Savi. Pred kolodvorom v Litiji je skočil z vlaka tako neumno, da je prišel pod vlak, kateri mu je odtrgal obe nogi pod kolonom. S sekundarnim vlakom so ga pripeljali v deželno bolnico, kjer pa je ponoči umrl.

V bolnico pripeljali. Helena Kristan, branjevka na Mestnem trgu, je bila v soboto popoldne z resilnim vozom pripeljana v bolnico. Na trgu, kjer je prodajala sadje in zelenjavo, so jo napadle tako hude bolečine v nogah, da se ni mogla ganiti z mesta in so jo morali odpeljati.

Krojaska zadruga. Včeraj dopoldne se je vršil občni zbor te zadruge v mali dvorani Mestnega doma. Sklenilo se je, da se kaznujejo oni mojstri, ki ne bodo spolnivali dolžnosti pravil in ne bodo naznanili pravočasno v osmih dneh svojih delavcev in vajencev na delstvu. Pri volitvi delegatov k obrtni zvezi kranjskih zadrug so bili izvoljeni gg. F. Šturm, F. Kraigher, A. Krejčič, Fr. Jeločnik, Ivan Okorn in Josip Rojina. Zanimivi točki bili sta poročilo gospoda Kraigherja o odgovoru trgovske in obrtne zbornice v zadevi jemanja mere ljudem, ki niso krojaštva izučeni, in pa tretja točka o ustanovitvi krojaškega sirovinškega društva. Vpisalo se je v to društvo takoj 15 gospodov krojaških mojstrov. Pri raznoterostih se je marsikaj pojasnilo in so gospodje člani lahko hvaležni gospodu Sešek za pojasnila, kar se tiče o pravici, iti mero jemat na deželo itd. Zadruga je včeraj imela lep vspeh, a še lepšega hode zadruga imela, ako vsi člani in članice storijo svojo dolžnost in v mnogobrojnem številu prihajajo k občnemu zboru, kadar jih načelnik vabi.

Čevljarsko strokovno društvo je imelo včeraj dopoldne v gostilni Franceta Počka v sv. Florijana ulicah shod, na katerem je predaval o organizaciji visokošolec Kristan z Glince. Gospod Breskvar je poročal o pogajanju mej mojstri in pomočniki v zadevi uvedbe mezdne tarife in delavskega reda.

Z električne železnice. Ivan Skerjanc, hlapec na Karloški cesti št. 1, je pustil danes dopoldne na Poljanski cesti konja brez varstva. Ko je pripeljal električni voz mimo, se je konj splasil, je odskočil na stran in zadel z ojem v električni voz. Oje se je zlomilo. Druga nesreča se ni zgodila.

Ogenj. Danes dopoldne je nastal v magacinu branjevca Antona Bučka v Lingerjevih ulicah ogenj, katerega je bil zanetil štiriletni Anton Bucek. Ogenj so pravočasno opazili in pogasili.

Napad. Na poti za deželno bolnico je danes po noči neznan brambovec napadel godca in vpokojenega železničarja Viktorja Kušarja, ga oklcfatal in slednjiš je še potegnil bajonet in zamahnil proti njemu. Kušar se je pravočasno umaknil, da ni dobil udarca po glavi, zadel pa ga je ob trd kloboč in mu ga prerezal. Vojak je na to zbežal.

Pomožni uradniki. Občni zbor tukajšnjih podružnic drž. društev državnih pisarniških pomožnih uradnikov bo 2. nov. ob pol 3. uri popoldne v »Mestnem Domu«. Na dnevnem redu bo peticija, da se uvrsti Ljubljana v II. ostala mesta in trgi na Kranjskem pa v III. razred aktivitetnih doklad.

Zglaševanje črnovojnikov. One črnovojnike, kateri se doslej še niso zglašili za letošnje leto, opozarjamo, da je jutri dopoldne pri magistratu naknadna kontrola. Kdor se še ni zglašil, naj se torej zgłosi jutri, da se izogne kazni, katera čaka one, kateri so zglastev opustili.

Nepoštena deklica. Františka Bergant iz Pšate št. 8, je ukradla v soboto popoldne branjevki Františki Ahčanovi na Pogačarjevem trgu petak. Ko je Františka Ahčan tatvino opazila, je tekla za deklico in jo vjela na sv. Petra cesti. Gnala jo je na policijsko stražnico, kjer jo je preiskala in jej odvzela denar, kolikor ga je še imela. Nepošteno deklico je policaj odpeljal na rotovž.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Sobotna predstava Björnsonove drame »Bankerot« se je primeroma prav dobro posrečila. Drama sama na sebi nikakor ni lahka, kljub temu pa smo z ozirom na naše gledališke razmere z vpriporitvijo lahko popolnoma zadovoljni. Celotni vtis predstave sicer še ni popoln, manjka še igravcem tistega, kar družji predstavljavec v enoten ensemble; pomisliti pa moramo, da je nastopilo več novih moči, ki se še ne čutijo popolnoma domače na slovenskem odru.

Glavno vlogo veletržca Tjäldeja je igral g. Dobrovólný. Vloga je v vsakem oziru težavna, ker so tudi zahteve, ki se stavijo na igravčev spomin, jako velike. Igral je v začetku precej diskretno, razvnel se je šele polagoma, tako da veliki prizor z advokatom Berentom, kakor se nam zdi, še ni prišel do popolne veljave. Pravi tragični izraz pa je pokazal v prizoru, ko odkrije svoji ženi in otrokom svoj bankerot; pretresljivo je izražal tu bolesten obup v mimiki in govoru. Pripomniti je le še, da ga je maska v prvem delu pač kazala premledega.

Vloga gospe Tjäldejeve, ki je precej pasivna, je igrala jako simpatično, tako v igri, kakor v maski, gospa Dobrovólná.

Poleg g. Dobrovolnega je imenovati na prvem mestu g. Liera. S svojo vlogo advokata Berenta je vstvaril karakterističen tip strogega, resnega, a tudi ljudomilega moža-poštenjaka, kakor ga je narisal pesnik. Tudi v mimiki je bil izvrsten; kako mirno je zadeval s svojo resno, tuintam bridko ironično besedo propalega trgovca v srce. G. Lier je vodil tudi režijo; dasi moramo priznati, da je bila oprava ukusna, scenerija zlasti v zadnjem dejanju popolnoma primerna, vendar moramo grajati to, da je izpremena v 2. dejanju trajala predolgo. To je treba pri reprizi popraviti; potem bo šele čutil gledavec veliki kontrast med obema prizoroma.

Vgajal je tudi g. Hašler kot Sannäs, zlasti ker se je svojo vlogo dobro naučil. Gosp. Lovšin kot poročnik Hamar ni kazal dovolj vojaške gibčnosti. Veseli pa nas, da nastopa mladi slovenski naraščaj.

Gosp. Verovšek, vaje komičnim vlogam, je smatral svojo vlogo za komično in je zato precej pretiraval. Tragična scena, v kateri vrže Tjäldeju v obraz psokvo »slepar«, je vzbudila v delu občinstva smeh, kar bi ne smelo biti. Manjše vloge so povoljno rešili gg. Danilo, Pram in Dragutinovč.

Walburg je igrala gospica Rückova mojstersko. Krasnemu njenemu izgovoru se je pridružila dovršena igra; brezdvomno je to ena njenih najboljših vlog. Zlasti je vga-jala v 4. dejanju v veliki sceni s Sannäsom. Velik del navdušenega odobravanja je veljal njej.

Gospica Kreissova je še začetnica na odru; rešila pa je svojo nalogo častno, le v izgovarjavi naj bi bila natančnejša.

Celotni vtis predstave je bil torej ugoden; občinstvo je navdušeno ploskalo in igravce večkrat priklicalo. Gledališče je bilo polno. E. J.

Ročna izdaja zakonov.

V založbi g. A. Kleina je izšla knjiga »Red o požarne policiji in o gasilnih stražah, oskrbovanje ubožcev, uravnava domovinskih razmer in zakon iz leta 1863 in 1896 o uravnavi domovinstva. Če povemo, da je ta tretji zvezek ročne izdaje zakonov in ukazov za vovodinjo kranjsko uredil dežel. tajnik g. Jožef Pfeifer, smo povedali, da je knjiga praktično urejena in da bo dobro došla prizadetim krogom. Cena knjigi je samo 1 K.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Zlakotje se je umorila. Na Dunaju je umrla šivilja Ana Zumbaum. Osem dni ni hotela ničesar vžiti. — **Krtačice** za zobe se vpletajo v angleški armadi. Vsak vojak dobi od vojne uprave eno tako krtačico. — **Varnostno obleko** zoper elektriko je sestavil profesor Artemieff. — **Nesreča** radi oponašanja. Nikolaj Gjurišč iz vasi Radovčič je oponašal skrit v grmu poleg hiše Nikolaja Koprivice sovo. Koprivica je zagrabil puško in ustrelil v grm. Gjurišč je v srce zadet izdihnil v hipu dušo. — **Nova moda.** Bogatim Američankam nič več ne zadoščajajo dragoceni prstani. Prevrtati si dajo nohte in v luknjice jim v nohte zlatarji vstavijo drage dijamante. — **Škropljenje cest** z oljem mesto z vodo izvršujejo na cesti med Londonom in Southamptonom. Pravijo, da tako škropljena cesta silno dolgo prepreči prah. Kadar pridvi avtomobil po taki cesti, ne vzdiguje se nič prahu. Sedaj bodo napravili ceneno sestavino za tako škropljenje. — **Mladi par.** V Dubrovniku se je te dni izvršila zanimiva poroka. Ženin je bil star 17, nevesta pa 16 let. — **Najdebelejše krompirje** na svetu ima neki francoski kolonist v Kaliforniji. Ima 12 krompirjev, katerih vsak tehta 4 kg. — **Shod srbskih časnikarjev** se vrši te dni v Belem gradu. — **Podzemsko namakanje** rastlin izvedli so na Angleškem. Voda je po ceveh speljana v zemljo ter se v primernem času s posebnimi pripravi odpro cevi na raznih krajih v zemlji. To namakanje ima večji vspeh, kakor pa dosedanje namakanje. — **Udobnost** na ženitovanjskem potovanju bo skoro gotovo sedaj največja na Ruskem. Na ondrotnih železnicah bodo za one, ki se mudé na ženitovanjskem potovanju, vedno pripravljene posebni vozovi, ki so zgrajeni po načrtih inženirja Kreglanda. — **Stavka** v Dünkirchnu končana. Delavci v luki so sklenili s 1711 proti 481, da zopet grede na delo. — **Anglikanski duhovnik** napadalec. Povodom sobotnega slavnostnega obhoda kralja Edvarda v Londonu je hotel neki anglikanski duhovnik razpršiti v zrak neki oder. Našli so pri njem večjo množino smodnika. — **Orožnik** petkratni morilec. V Weendamu pri Lipskem so prijeli orožnika Jaskyja, ki je zakrivil pet

